

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 7

*Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Державне управління та місцеве самоврядування в Україні
в контексті європейської інтеграції”,
м. Київ, МАУП, 17 листопада 2011 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2012

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 11 від 21.12.11)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Державне управління та місцеве самоврядування в Україні в контексті
європейської інтеграції”, м. Київ, 17 листоп. 2011 р. / редкол.: А. М. Подо-
ляка (голова) [та ін.]. — 2012. — 382 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної
конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становлен-
ню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у
різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів
і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і су-
спільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління
персоналом (МАУП), 2012

© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2012

Медвідь Г. В., Мельник І. Є. Управління ЗЕД комерційних банків в умовах євроінтеграції.....	353	Чернуха Н. М., Біч Д. В. Через дискусію до істини та успішності	369
Медвідь Ф. М., Смоль С. С. Гуманітарна безпека: становлення державної гуманітарної політики в Україні.....	358	Т. О. Нємцева Громадянська ініціативність: виховні можливості позакласної діяльності із старшокласниками.....	373
Хеирабади Мохссен Студенческое самоуправление — важная часть модернизации управления в вузе	364	Відомості про авторів	378

ЧЕРЕЗ ДИСКУСІЮ ДО ІСТИНИ ТА УСПІШНОСТІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 7, с. 369–372

Нині сучасна освіта стоїть перед фактом: в умовах традиційних форм та методів навчання учні та студенти доволі часто, пасивно отримуючи інформацію, не вміють здобувати її самостійно і застосовувати успішно у життєвій самореалізації.

Соціальне замовлення не тільки України, а й світового співтовариства потребує людей, здатних самостійно самовдосконалюватися. Це знайшло відображення і в доповіді ЮНЕСКО “Освіта: прихований скарб”, де проголошено: “Людина має навчитися: пізнавати, тобто оволодівати інструментарієм, необхідним для розуміння того, що відбувається у світі; діяти таким чином, щоб робити потрібні зміни у середовищі свого мешкання; жити в суспільстві, беручи участь у всіх видах людської діяльності”.

Варто зазначити, кризовим моментом сучасної освітньої практики, зокрема в Україні, є нездатність у повному обсязі готувати молодих людей до ефективної професійної самореалізації.

Звісно, сучасна освіта повинна мати справу з індивідуальністю, самобутністю особистості, оскільки індивідуальність є головним принципом етики і мусить виступити керів-

ним методологічним положенням у вихованні й навчанні.

Зауважимо, цілеспрямований розвиток соціуму можливий лише тоді, коли теорія освіти не декларує необхідність творчості педагога і творчості того, хто навчається, а систематично, за допомогою доцільних методів, втілює її у навчально-виховний процес.

Особистісно-зорієнтоване навчання у цьому плані є досить перспективним, оскільки воно виходить із самоцінності особистості, її духовності та суверенності. Його метою є формування людини як неповторної особистості, творця власного життєвого шляху.

Без сумніву, методичне забезпечення сучасного освітнього процесу має ґрунтуватися на діалогічному підході, який визначає суб’єкт-суб’єктну взаємодію учасників педагогічного процесу, їх самоактуалізацію і самоорієнтацію.

Технології такого спрямування передбачають перетворення дії педагога і дії учня, студента в особистісно рівноправну позицію. Вона й дає тому, хто навчається, можливість бути суб’єктом навчальної діяльності, що сприяє практичній реалізації

його прагнення до саморозвитку, самоствердження, самоактуалізації.

Зазначимо, істотним для особистісно-зорієнтованого навчання на сьогодні є соціокультурний діалог у системі “педагог – учень, студент” на основі його розуміння, прийняття і визнання.

Звісно, якнайактивніше сприяють цьому інтерактивні методи навчання, які активно запроваджують в освітній процес останнім часом. Завдяки закладеним в їх суть самостійній діяльності та груповій взаємодії, вони можуть бути корисними та перспективними як для педагога, так і для учнів, студентів.

Теоретичною основою запровадження інтерактивних методів навчання є системний, особистісно-зорієнтований та діяльнісний підходи до побудови дидактичних процесів; теорія оптимізації педагогічного процесу (Ю. Бабанський, М. Поташник), а також інваріантність процесу навчання, уроку, лекції чи семінару як конкретної форми існування процесу засвоєння знань і методу навчання як мікродіяльності навчання.

Методологічною основою засвідченої освітньої проблеми, звісно, є розробки сучасних українських та зарубіжних педагогів у галузі методів та технологій навчання (теоретичні та практичні розробки в цій галузі належать В. Гузеєву, А. Гіну, О. Пометун, Л. Пироженко, А. Фасолі).

Зазначимо, термін “інтерактивний” прийшов до нас з англійської і має значення “взаємодіючий”. Існують різні підходи до визначення інтерактивного навчання. Багато вчених визначають його як діалогове навчання: “Інтерактивний — оз-

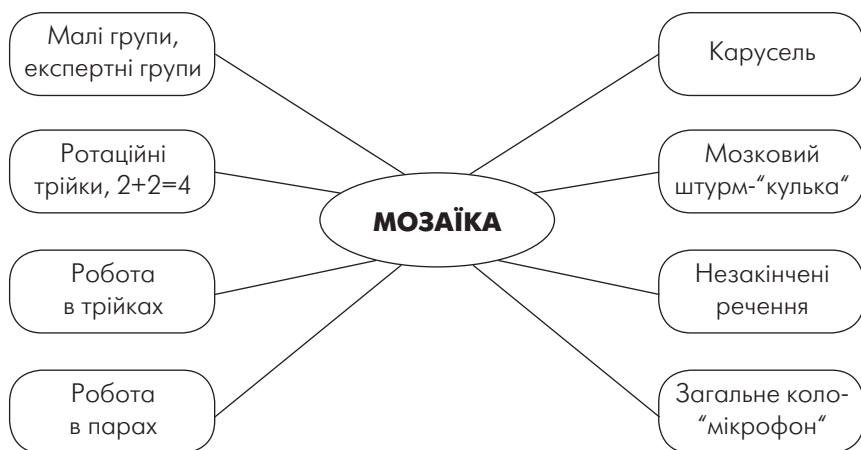
начає здатність взаємодіяти чи знаходитись в режимі бесіди, діалогу з чим-небудь (наприклад, комп’ютером) або ким-небудь (людиною).

Отже, інтерактивне навчання – це насамперед діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія вчителя та учня”. Ми підтримуємо думку О. Пометун та Л. Пироженко про те, що “сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання у співпраці)”

Звісно, інтерактивне навчання не є зовсім новим, адже подібні підходи застосовувалися з давніх часів, а протягом нетривалого часу на початку радянської педагогіки були дуже поширеними в освітньому процесі (лабораторне та бригадне навчання 20-х років).

Які найефективніші сторони інтерактивних методів навчання? Передусім — підвищення якості процесу засвоєння інформації. За даними американських учених, під час лекції учень, студент засвоює лише 5 % матеріалу, під час читання — 10 %, роботи з відео- аудіоматеріалами — 20 %, під час демонстрації — 30 %, під час дискусії — 50 %, під час практики — 75 %, а коли учень, студент навчає інших чи відразу застосовує знання — 90 %. Як бачимо, відносно пасивні методи навчання (коли учень, студент лише засвоює та відтворює інформацію) мають на рівень (у 5–10 разів!) нижчу ефективність, ніж активні та інтерактивні методи.

Під час інтерактивного навчання учень, студент стає не об’єктом, а

суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку (це особливо важливо для старшокласників). Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності.

Без сумніву, завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів, при правильній їх організації, зростає мотивація до процесу навчання. На нашу думку, особлива цінність інтерактивного навчання в тому, що учні, студенти навчаються ефективній роботі в колективі.

У цілому на сьогодні можемо стверджувати, що інтерактивні методи навчання є частиною особистісно-зорієнтованого навчання, оскільки сприяють успішній соціалізації особистості, усвідомлення себе як частини колективу, своєї ролі і потенціалу у побудові професійної кар'єри.

Цікавим є те, що впровадження інтерактивних методів навчання відбувається за логікою “від простого до складного”, при паралельному застосуванні як фронтальних, так і групових методів, зокрема, за схемою, наведеною вище.

Звичайно, у процесі застосування інтерактивного навчання постійно виникають різні проблеми та труднощі. Але незаперечним є факт, що за умови вмілого впровадження інтерактивних методів навчання залучаються до роботи майже всі учні, студенти, що сприяє виробленню соціально важливих навичок роботи в колективі, взаємодії, дискусії, обговоренні.

Отже, в цілому інтерактивне навчання дає змогу наблизити викладання до нового, особистісно-зорієнтованого рівня, що, у свою чергу, працює на кожную особистість, її життєву та професійну самореалізацію, успішність.

Література

1. Євтух М. Б. Нові технології навчання. — К., 2003.
2. *Моделі навчання (для студентів педагогічних спеціальностей)* / За ред. Т. С. Кашманової; Серія: навчально-методичні матеріали. — Вип. 5. — Л.: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002.

3. *Найдьонов І. М.* Навчально-методичний комплекс дисципліни “Основи психології і педагогіки”. — К., 2010.
4. *Педагогіка* вищої школи: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005.
5. *Підготовка* майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: Навч. посіб. / За ред. І. А. Зязюна, О. М. Пєхоти. — К.: А.С.К., 2003.
6. *Слепкань З. І.* Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. — К., 2005.
7. *Фіцула М. М.* Педагогіка. — К., 2007.